

Sote-ja maakuntauudistus

Sinikka Salo
Muutosjohtaja, STM

Terveyspoliittinen seminaari, Tehy
Helsinki 29.9.2016

Valmistelutilanne

- Hallituksen esitysluonnos lausunnoilla
  - <http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>
  - päättyy 9.11.2016
  - lausuntoaikana esityksen viimeistelyä ja sisällöllistä tarkistamista
- Hallituksen esitys eduskunnalle loppuvuodesta
- Sote-tuottajalaki on myös lausunnoilla

Miksi ja mitä tavoitellaan?

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Toimivammat palvelut

Hallinnon sujuvoittaminen

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus, perusoikeudet

Toimintatapojen muutos

Kansalaisten suorat vaikutusmahdollisuudet

Kustannusten kasvun hillintä (3 mrd.)

Kustannustehokkuus

Taloudellisen kasvun edistäminen

Sote-uudistuksen tavoitteet

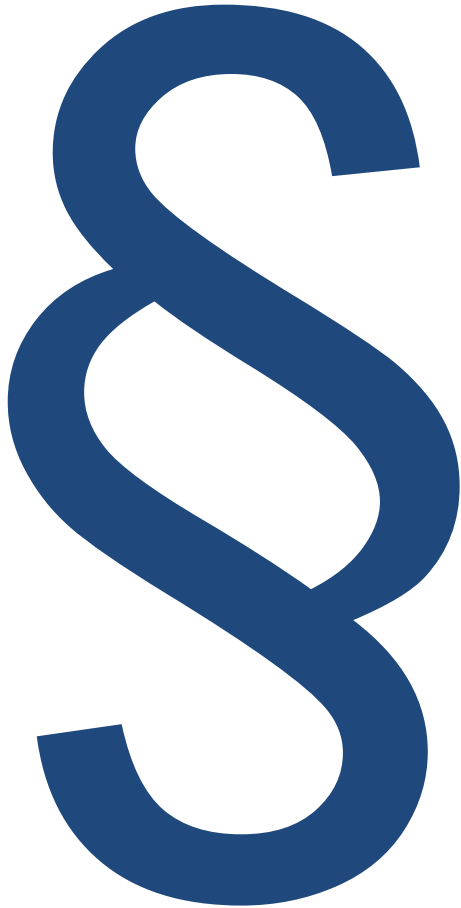
Ihmisten hyvinvointi- ja terveyserot vähenevät

Asiakaskeskeiset, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut

Julkisen sektorin kestävyysvaje supistuu 3 mrd € vuoteen 2029

Uudistuksen keskeiset lait

- Maakuntalaki
- Sote -järjestämislaki
- Voimaanpanolaki
- Sote-tuottajalaki
- Verolait
- Maakuntien rahoituslaki
- Maakuntajakolaki
- Uusi kunnan peruspalveluiden valtiosuuslaki
- Henkilöstöä ja virka- & työehtosopimuksia sekä eläkejärjestelmää koskevat lait

Työ- ja
elinkeino-
palvelut

Sosiaali-
ja terveyden-
huolto

Ympäristö-
terveyden-
huolto

Pelastus-
toimi

Maakunnan keskeiset tehtävät

Alue-
kehittäminen

Liikenne-
järjestelmä-
suunnittelu

Maaseudun
kehittäminen
ja lomituss-
palvelut

Maakunnan päätöksenteko, toiminta ja asukkaiden osallistuminen

Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet

- Suorat vaalit
- Aloiteoikeus
- Neuvoo-antava kansanäänestys
- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvostot
- Vähemmistökielen vaikuttamistoimielin

Valtakunnalliset palvelukeskukset

- ICT
- Yhteishankinnat
- Muut tukipalvelut
- Toimitilat

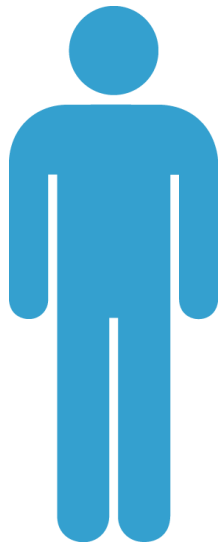
Julkinen palvelulupaus

- Maakunnan julkisesti ilmoitettu palvelulupaus antaa maakunnan asukkaille tietoa siitä, miten palvelut toteutetaan ja toteutuvatko ne lupauksen mukaisesti.
- Palvelulupauksen kautta asukkaiden on myös mahdollista antaa palautetta ja tehdä ehdotuksia, jotka parantavat palveluja käytännössä.
- Palvelulupaus ei koskisi laajemmin sosiaaliturvaa.
- Palvelulupaus ei ole oikeudellisesti sitova.
- Valinnanvapauslain-säädännön valmistelussa otetaan kantaa palveluntuottajan palvelulupaukseen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatio

Ihminen saa kokonaishuomion ja sujuvan palvelukokonaisuuden oikea-aikaisesti

Tuottajat noudattavat maakunnan määrittelemiä palvelukokonaisuuksia ja -ketjuja yhtenäisten perusteiden mukaisesti
Tuottajat velvoitettu yhteistyöhön

Paljon palveluita käyttäville palveluohjausta ja laaja-alainen asiakassuunnitelma

Potilas- ja asiakastieto liikkuu ja on käytettävissä

Rahoituksen integraatio: kaikki rahoitus maakunnan kautta: ei enää siirretä kustannusvastuuta muille

Järjestämisen integraatio: maakunta vastaa ja ohjauksella varmistaa, että palvelut yhteensovitettuja kokonaisuuksia

Asiakkaan valinnanvapaus

Valinnanvapaus on pääsääntö perustasolla ja soveltuvin osin käytössä erikoistason sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Hallitus evästi jatkovalmistelua
29.6.2016

Lakiluonnos valmistuu ja on
tarkoitus lähettää lausunnolle
11/2016.

Erikokoisten yritysten
mahdollisuudet tarjota palveluja
turvataan. Maakuntien erilainen
palvelutarjonta otetaan
huomioon.

Asiakas voi valita julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan.

Suomalaisen valinnanvapausmallin lähtökohdaksi halutaan ihmisten erilaiset palvelutarpeet. Valinnanvapausmalliin harkitaan otettavaksi neljä erilaista valinnanvapauden keinoa.

Julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenne

Maakunta

- Järjestämisvastuu
- Julkisen vallan käyttö

- Suojaverkko

Järjestäjän ohjaus ja valvonta, sopimusohjaus

Maakuntien yhteiset palvelukeskukset (Toimitila, talous- ja henkilöstöhallinto, hankinnat, ICT)

Maakunnan palvelulaitos

- tuottamisvastuu ja julkisen vallan käyttö yksilöasioissa
- Ei valinnanvapauden piirissä eikä markkinoilla

Lähete

Hankinta

Palveluseteli

Henk.koht. budjetti

Ostopalvelut
- Yksityisen ja kolmannen sektorin tuotanto

Palvelulaitoksen yhtiöt

Maakunnan oma tuotanto

Laajan valinnanvapauden raja

Palveluseteli
Henkilökohtainen budjetti

Lähete

Valinnanvapautuottajat

X Oy

Z osuuskunta

Y-yhdistys

Laaja valinnanvapaus, yhtiöittämisvelvollisuus ja markkinoilla toimiminen.
Maakunnan palvelulaitoksen sote-yhtiöt
- Ei julkisen vallan käyttöä

Maakunnille siirtyy eniten sote-henkilötyövuosia

Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioita:

190

kpl
200 000
henkilötyö-
vuotta

YHTEENSÄ YLI

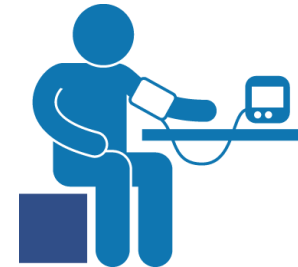
400

organisaatiota
ja 215 000
henkilötyö-
vuotta

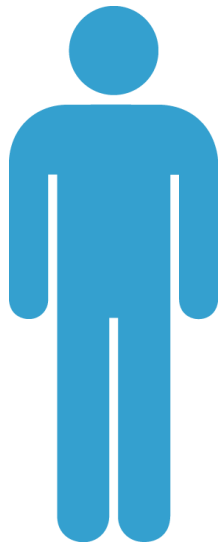

18

maakunnalle

Henkilöstön siirtyminen ja asema

Siirto koskee
n. **220 000**
työntekijää

- Henkilöstö siirtyy maakunnan tai sen omistaman yhtiön palvelukseen liikkeenluovutuksen periaattein vuoden 2020 loppuun saakka

- Henkilöstöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet säilyvät

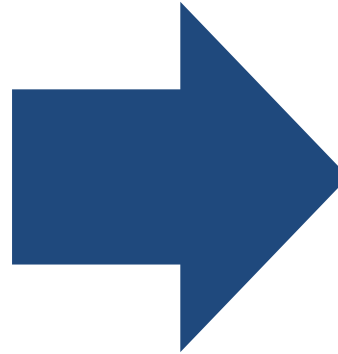
- KT Kuntatyönantajat toimii jatkossa myös maakuntien työnantajaedustajana

- Maakuntien palvelukseen siirtyvät tulevat kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin

Omaisuuuden siirto kunnilta maakunnille

- Lakisääteisten **kuntayhtymien omaisuus** siirretään varoineen, velkoineen ja sitoumuksineen maakunnille
- Järjestämismvastuun siirtoon liittyvä **irtaimisto** siirtyy maakunnille

Kunnan jäsenosuus ja omaisuuden arvo kunnan taseesta poistuu ja peruspääomaa alennetaan vastaavalla määrällä

Kunnan järjestämän **perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen** käytössä olevat **tilat** maakunta vuokraa vähintään **3 vuodeksi**

- Mahdollisesti tyhjilleen jäävien kiinteistöjen riski ei jää yksittäiselle kunnalle

Maakuntien rahoitus

- Valtion yleiskatteellinen rahoitus
- Asiakas- ja käyttömaksut
- Lyhytaikainen lainanotto

Valtionrahoituksen määräytyminen

89%

Tarveperusteinen rahoitus

➔ 87% Ikärakenne ja tarve

➔ 1% Vieraskielisyys

➔ 1% Asukastiheys

Maakuntaveron käyttöönotto selvitetään

10%

Asukasluku-
perusteinen
rahoitus

1%

Hyte-
rahoitus

Digitalisaatio

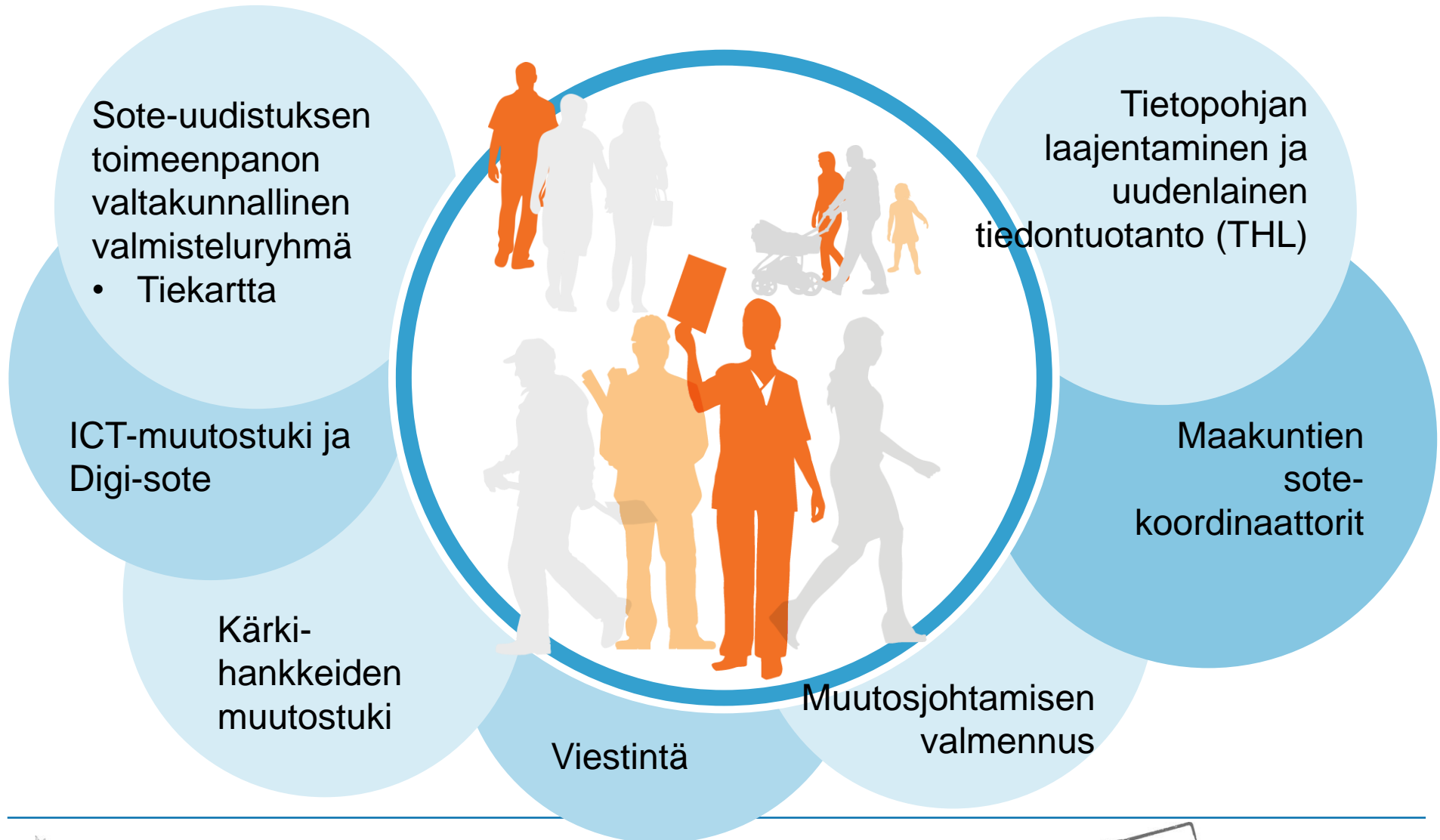
Sote-laissa työkalut muutokseen

Muutos tehdään alueilla

Kaikki olennaiset tahot mukaan

Sote-uudistuksen muutostuki

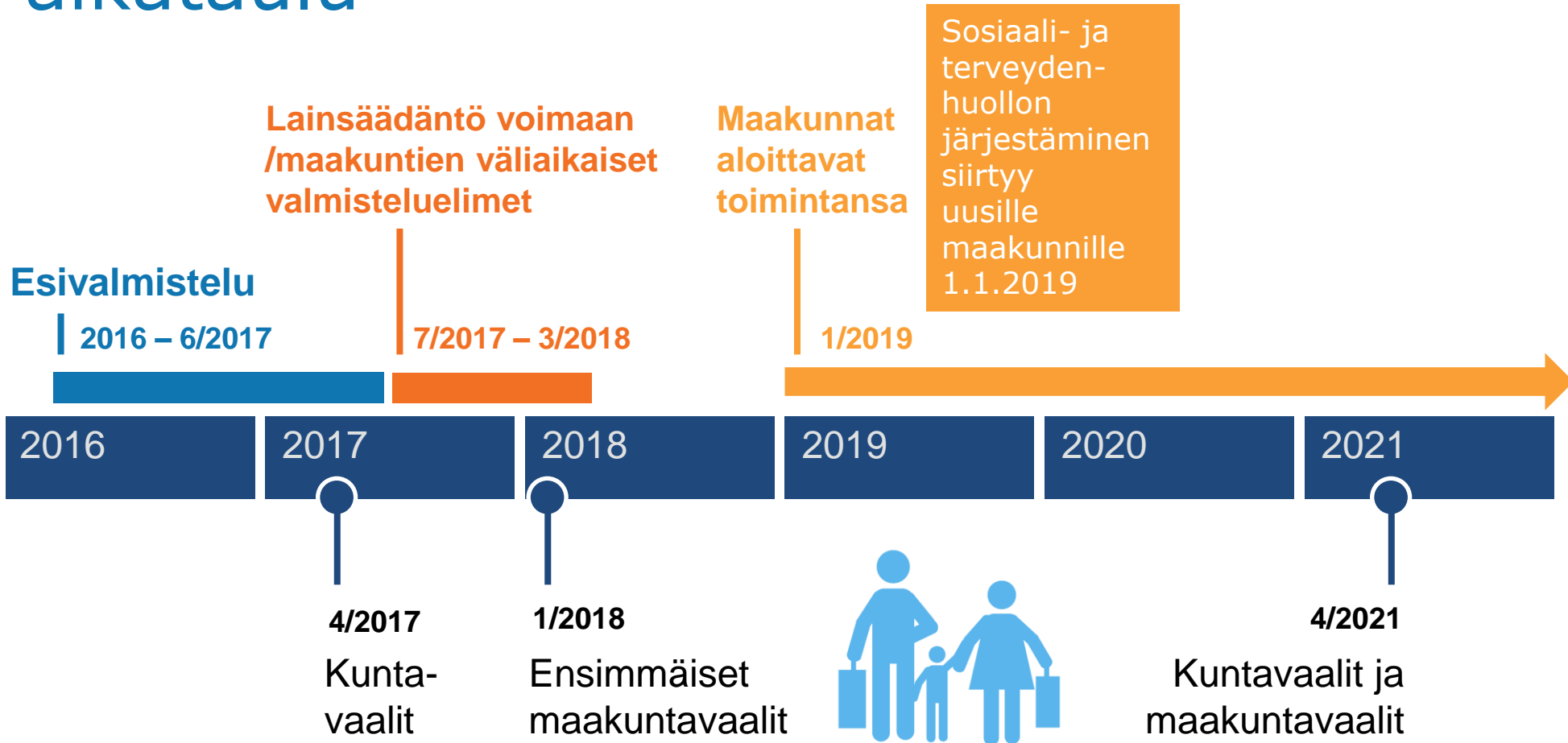
Uudistuksen onnistumisen avaintekijät

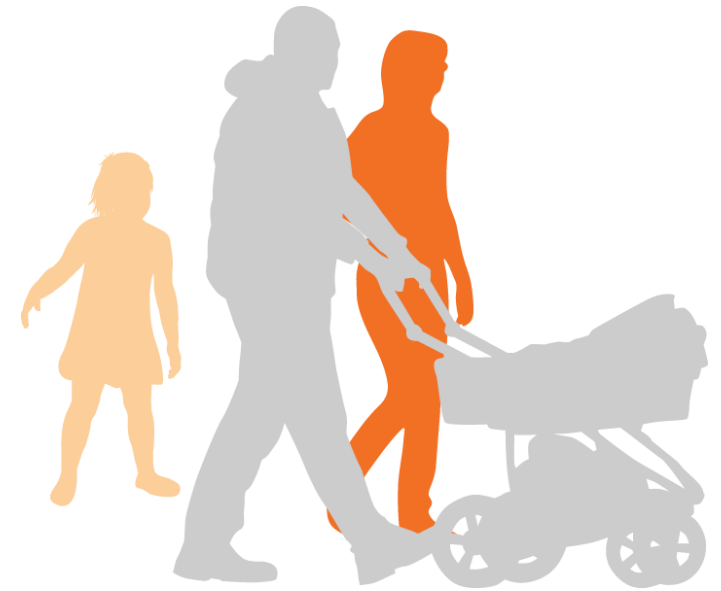
- Sitoutuneisuus ja keskinäinen luottamus kaikkien toimijoiden välillä
- Yhteistyö asukkaiden, päättäjien ja henkilöstön välillä
- Omaehtoisuus ja oman maakunnan erityispiirteiden huomiointi
- Digitalisaatio, toimintatapojen uudistaminen ja hyvä johtaminen
- Rohkea ote tulevaisuuteen

Maakunta
voi olla
suuri tai pieni.
Ovathan
valtiotkin.

Sote- ja maakuntauudistuksen aikataulu

Lisätietoja:
alueuudistus.fi

Uutiskirjeiden tilaus:
alueuudistus.fi/uutiskirjeet

Twitter
@STM-Uutiset
@thpoysti
@SaloSinikka
#sote, #sote2019

Kiitos!

